

Toimetaja veerg

Päivi Märjamaa,
toimetaja

Kiirelt kulgev elutempo pole meid pannud päriselt omaks võtma võõrpühasid – halloweeni ja valentinpäeva, samas pole seesama pööraselt tiirlev ja tarbimist propageeriv maamuna õnneks ka võtnud meilt oma põlisemaid juuri ja pärimusi.

Hingedeaeg tuleb ikka omal ajal ja sellega koos saavad meid meie mõtetes külastama need inimesed, kes on surnud ja meie juurest lahkunud. Seda muidugi juhul, kui me tahame ja laseme.

Tänase maailma inimesena ei tea ma täpseid traditsioone ja tavasid mis meie esivanematel oli kombeks rituaalidena läbida, et oma lahkunuid väärilt kord aastas kohata. Olen hoopis alati imestunud, et mõtlemiseks ja mäletamiseks on aastaringis ja rahvakalendris kujunenud kindlad perioodid ja päevad, nagu muudel aegadel ei olekski kohane möödunud ja kadunud meenutada.

Vist pole meie kultuuriruumis ikka kohta oma tunnete igapäevaseks eksponeerimiseks. Kindel tähtpäev annab võimaluse koos teistega mõõdukalt tundeline olla, ilma, et keegi seda kummaliseks peaks ja võõrastavalt vaataks.

Kanname igaüks enda sees aastajagu emotsioone, suurt neist rääkimata, neid jagamata. Novembris süütame küünlad, hakkame pimeduse varjus hingeliselt sulama ja nii jõuludeni välja, et siis uuel aastal jälle kõike ootamist uuesti otsast peale alustada.

Loeb, mida loed

3. klassi õpilased lugemispesas.
Foto autor Maire Sepp.

Raamatukogu kui mõistuse tervisekeskuse roll on muutumas üha olulisemaks. Raamatukoguhoidjalt oodatakse vaimset vormisolekut, head treeningvahendite valikut, oskuslikku juhendamist. Me oleme valmis, avame ukseid ja võtame vastu kõik, kes on juba taibanud:
LOEB, MIDA LOED.

Leini Laars,
Puhja raamatukogu juhataja

Traditsioonilised raamatukogupäevad toimuvad igal aastal 20.–30.oktoobrini. Sel aastal toimus raamatukogupäevade pidulik avamine meie naabervallas Rannus. Temaatilised näitused, külastused, üritused jms toimuvad kõikides Eestimaa raamatukogudes.

Puhja raamatukogu külastasid raamatukogupäevade raames Puhja Gümnaasiumi 3. klassi õpilased, kes võtsid koos ette lausa kahepäevase raamatukogumaratoni.

Esimene päev algas uute lasteraamatute tutvustamisega, juturaamatute teemalt

mindu peagi edasi teatmeteoste kasutamise õpetamisele. Laste ülesandeks oli leida teatmeteostest võimalikult palju materjali õpetaja poolt antud teema kohta. Vajadusel võis abi küsida raamatukoguhoidjalt. Tegelikult said kõik õpilased oma otsimistööga suurepäraselt hakkama ja abi eriti ei vajatudki.

Lapsed avastasid enda jaoks uusi, huvitavaid raamatuid ja said teada või õigemini taasavastasid, et peale juturaamatute on raamatukogus hulgaliselt ka teistsuguseid raamatuid. Raamatuid, mis sisaldavad vajalikku informatsiooni ja mille abil saab paljudele küsimustele vastuseid.

Järgmise päeva teemaks oli *Ajalehed ja ajakirjad raamatukogus*. Põhjalikumalt uuriti ajakirja

Täheke. Lapsed leidsid sealt põnevaid jutte ja luuletusi, meisterdamist, värvimist ja ristsõnu. Tegemist jätkus ja igavust ei tundnud keegi.

Lõpuks laenutas iga laps omale raamatukogust raamatu.

Loeb, mida loed!

Volikogu istungilt

Viive Paltseri,
vallasekretär

Volikogu istung toimus 29. oktoobril ja istungist võtsid osa 9 volikogu liiget, puudusid Enn Pokk, Jaan Naarits, Talis Toompere ja Anneli Uiboupin. Istungit juhatas volikogu aseesimees Kaarel Tuvike.

Enne ametlikult väljakuulutatud päevakorra juurde asumist tutvustati volikogu liikmetele kod Liilia Kolki poolt saadetud avaldust, mis oli suunatud volikogu liikme Tõnu Halliku vastu. Volikogu oli üheselt nõus, et oma sisult kuulub avaldus kohtu kompetentsi ning volikogu päevakorda ei kuulu. Volikogu saab rakendada edasisi meetmeid alles süüdimõistva otsuse korral.

Seejärel asuti istungi ametliku päevakorra juurde. Päevakorra esimese punkt oli vallavanema informatsiooni ärakuulamine vallavalitsuse tegevustest istungitevahelisel perioodil:

1. Info AS-ist Emajõe Veevärk:

- puurkaevude ja torustike hange on toimunud;
- reoveepuhastite hange avaldatakse järgmisel nädalal.

2. Viljandi mnt remondist:

- Puhja alevikus lülitati sisse aleviku läbiva uue kõnnitee valgustus;
- vallavalitsus jälgib pidevalt teetööde käiku ja probleemide korral pöörduakse töid teostava ettevõtte poole;
- alustatud on ka Puhja Seltsimaja parkla ehitusega, ehitajaks TREV (maksumus 383 tuhat krooni).

3. 01.oktoobril toimus Puhja Seltsimajas vastuvõtt **seoses rahvusvahelise eakate päevaga.**

4. 03. oktoobril toimus Puhja Seltsimajas **õpetajate päeva vastuvõtt.**

5. Käimas on **eakate ja puuetega inimeste arvutikoolitus**, mis on tänaseks toimunud juba 3 korda.

6. Tegeleme vallapoolsete ettevalmistustega **Soome päevade** läbiviimiseks, mis toimuvad **Tartus 14.–17.05.2009**. Kavas on külla kutsuda selleks ajaks sõprusvala Kuhmoise valla delegatsioon ja mõned esinejad/kaupmehed-laadalised. Soome päevade korraldajaks on Soome Saatkond ja Soome Instituut Eestis.

7. Kavandame **koostööd Hangete Korraldamise MTÜ-ga** (kaubamärk **Riigihangete Keskus**), et korrektselt läbi viia kooli rekonstrueerimise riigihange, ehituslepingu sõlmimine, tellija esindamine objektil ja ehitusjärelvalve.

8. Ettevalmistavad tegevused Puhja Gümnaasiumi rekonstrueerimiseks:

- jätkuvalt töös projekti täiendused;
  - lisandub välisfassaadi viimistluse/soojustuse projekt;
  - olemas EASile esitamiseks vallapoolne ehitustööde taotlus-eelarve summas 28 miljonit krooni;
  - tehtud on ettevalmistused läbirääkimisteks EAS -iga tööde mahtude osas;
  - järgnevad tegevused:
    - riigihanke dokumentide ettevalmistus, läbiviimine, vaiete lahendamine, ehituslepingu ettevalmistus ja sõlmimine;
    - tellija esindamine objektil, ehitusjärelvalve;
- Ehitustööde alustamiseks praegu kaks varianti, milline läheb käiku sõltub riigihanke tähtaegadeast:
- plaan A – tööd algavad 01. juunil 2009, objekt valmis 01. detsembriks;
  - plaan B – tööd algavad märtsivaheajal, objekt valmis 01. septembriks.

9. 6.–7. novembril toimub Tartus **Riigiametnike foorum 2008**. 6. novembril toimub Puhja Seltsimajas väljasõiduüritus teemal **Avalike teenuste kodanikeskus ja kättesaadavus**. (Esinejad, diskussioonid, registreerunud 43 osalejat üle Eesti).

10. Üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aruanne on Kesk-

konnateenistuse poolt heaks kiidetud, sissekandmisel viimaseid muudatused seletuskirjas ja kaardimaterjalides.

11. Lisandunud uued **tänavavalgustuse kohad**: kooli staadion, müügipaviljonid, jäätmekonteinerid, lasteaed.

12. Korrastastati **jäätmekonteinerite platsi**, käimas ettevalmistused kaamerate paigaldamiseks.

13. **Ohtlike puude mahavõtmine** toimus Räämsis ja Möisanurmes.

14. **OÜ H. Raave kauplusbuss** kavatses kahjumlikkuse tõttu 3 kuu pärast oma tegevuse lõpetada.

15. Tõnu Halliku pöördumisele esitatud vastuste osas, mis ei rahuldanud esitajat, lepiti kokku järelläbirääkimisteks vallavanemaga.

Volikogu liikmed esitasid ettekandjale küsimusi, millele antud vastused olid ammendavad. Otsust vastu ei võetud.

Järgnevate päevakorrapunktide kohta võeti vastu otsused:

- 1) otsus nr 41 Vallavara tasuta võõrandamine AS Emajõe Veevärgile – otsus puudutab üleantavaid vee- ja kanalisatsioonirajatiste kinnistuid, mis lähevad rekonstrueerimisele: Kellani pumbamaja, Räämsi reoveepuhasti ja Räämsi pumbamaja;
- 2) otsus nr 42 Katastriüksuse sihtotstarbe määramine AS Kavildale kuuluva Kavilda kinnistu jagamisel;
- 3) otsus nr 43 Detailplaneeringu algatamine Tännassilma külas Lea Eriksonile kuuluval Kase kinnistul;
- 4) otsus nr 44 Valla osalemine liikmena Hangete Korraldamise MTÜ-s.

Toimus Puhja valla arengukava 2008–2021 esimene lugemine. Arengukava eelnõu on avalikul väljapanekul valla kodulehel www.puhja.ee.

Tähelepanu maavalduste korrastamisel!

*Erki Remmelkoor,
Lõuna-Eesti Päästkeskus,
Ennetustöö büroo juhataja*

Sügisel maadekorrastusel tuleb pöörata tähelepanu kahele asjaolule.

Kevadiste kulupõlengute vältimiseks kutsub päästeteenistus maaomanikke üles korrastama oma maad just sügisel, et kevadised kulupõlengud ei ulatuks teie vara kallale. Igal aastal hävib kulutules elumaju ja kõrvalhooneid, on vigastada saanud inimesi ning tehtud keskkonnale korvamatut kahju. Tuleb mõista, et niitmata ja kuivanud heinamaad mööda levib kahjutuli väga kiiresti. Tuulise ilmaga on kulupõlengu kustutamine keeruline ülesanne isegi kogenud ning spetsiaaltehnikaga varustatud päästetöötajatele.

Kui maaomanik on oma maavaldused kenasti hooldanud, aitab see ära hoida juhuslikust suitsukonist või hoolimatusest põhjustatud ulatuslikke kulupõlenguid.

Sügisene aia korrastamine toob endaga aga kaasa ka aia- ja haljastusjäätmete tekke. Tartu linna jäätmehoolduseeskirja kohaselt on aia- ja haljastusjäätmete põletamine linnas keelatud, ühtlasi on see ka ohtlik tegevus. Ühest küljest on lehtede põletamisel tekkiv suits ja hais häiriv naabritele, teisest küljest võib tuulega lendama läinud säde põhjustada tulekahju. Päästeteenistusele on saagenud väljakutsed, kus teatatakse paksu suitsu levikust ning kus kohale saabudes selgub, et põletatakse aiapäätmeid.

Aia- ja haljastusjätmeid saab ära anda Tartu keskkonnajäätmesse või võimalusel need kompostida. Vastavalt Tartu linna jäätmehoolduseeskirjale võib kinnisel territooriumil tekkivad aia ja haljastuse biolagunevaid jätmeid kompostida lahtiselt aunas.

Ja miks mitte ka naabrile meelde tuletada sügist maade korrastust ja aiapäätmete korrektset käitlemist, sest tule levik maavalduste piire ei tunne.

Erametsakeskus aitab metsaomanikul metsa majandada ja puidu müüki korraldada

*Jaanus Aun,
SA Erametsakeskus, juhataja liige*

Meie põhjapoolsetel lähinaabritel on metsaomanike majanduskoostöö toimunud hästi juba mitmete aastakümnete jooksul. Ühistute kaudu müüakse puid, istutakse metsa ja tehakse muid metsamajandamistöid.

Ka Eestis on metsaühistud viimaste aastate jooksul teinud piirkonniti väga tublit tööd. Samas ei ole suurel osal meie metsaomanikest tihtipeale võimalik ühistu poole pöörduda majanduslikku laadi teenuse saamiseks. Omanik teeb metsakaupa jätkuvalt omal käel ja ka metsahooldustööde murede lahendamises on ta pahatihti üksipäini.

Lageraie müügiga võib metsaomanik kenasti toime tulla, sest suur puidumaht tõmbab ostjaid ligi. Lageraie puhul on ka raiegevuses eksimise võimalus väiksem kui näiteks harvendusraie tegemisel. Mitmete omanike maadele jäävate kraavikallaste puhastamist või väikesemahuliste harvendusraiete tegemist on aga metsaomanike ühistoota raske ette kujutada.

Energiapuidu turg areneb kiirelt

Viimastel aegadel on hakatud aktiivselt rääkima puidu kui taastuvenergia allika laialdasemast kasutamisest. Teisalt on senini riiklikul tasandil küllalt vähe tegeletud just selle küsimuse lahendamise, kuidas väikese pindalaga ja seetõttu raskesti majandatavatelt erametsaüksustelt vajaminev ressurss kätte saada.

Energiapuidu turg on kiirelt arenev, aga puidu eest makstav lõpphind ei pruugi olla sellisel tasemel, mis tekitab metsaomanikule alati müügikasumi. Tuleb arvestada, et väikesemahulistest raietest saadava puidu tihumeetri ülestõotamishind on küllalt kõrge. Seetõttu ei saa jääda pelgalt lootma vaba turu regulatsioonidele, et puu metsast energiatootjani jõuaks. On vaja veel midagi teha.

Erametsakeskus hoogustab metsaomanike majanduslikku koostööd

Metsaomanike majandusliku koostöö hoogustamiseks käivitas SA Erametsakeskus projekti, mida rahastab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus. Kaheksas Eesti piirkonnas on teenistusse rakendatud konsulent, kelle ülesanne on kohaliku ühistuga koostöös pakkuda piirkonna metsaomanikele lahen-dusi metsa majandamisega seotud küsimustes.

Nii võib metsaomanik pöörduda konsulendi poole raieõiguse müügi, aga ka metsakasvatustöödega seotud probleemide korral. Abi pakutakse näiteks ühiselt taimede hankimisel, metsauuendamistööde läbiviimisel või muude metsakasvatustööde tegemisel ühistegevuse korras.

Metsa müügi juures on oluline, et konsulent ja ühistu ei soovi metsaomanikult tema metsa ära osta. Nende ülesanne on metsaomanikke müügiprotsessis nõustada, leida kõige tulutoovam ja kõige usaldusväärsem lahendus puidu müügiks. Ühistu võib ka raielangil müügi korraldamise tervikuna enda õlule võtta. Langi müük viiakse läbi enampakkumise korras, mis metsaomanikule tähendab parima turuhinna leidmist. Siinkohal tuleb siiski arvestada ka mõningase vahendustasu maksimisega: kõiki kulusid projekti vahenditest ei kaeta.

Neile metsaomanikele, kes metsakinnistu müügiõigusteid mõlgutavad, leiavad konsulendid igatahes lahendused, mis motiveerivad inimest metsaomaniku staatuses jätkama. Kuidas seda teha, võib näitena välja tuua pikaajase majandamispart-neri leidmise.

Täpsemat info kõigi projekti kaasatud piirkondade kohta leiab aadressilt www.eramets.ee.

Pöörduge julgesti, projektis tegutsevad konsulendid on metsanduse professionaalid, kelle kohustuste hulka just metsaomanike abistamine kuulubki!

Merilin Seepter,
AS Emajõe Veevärk,
avalike suhete juht

Emajõe Veevärk teatab

Allkirjastati lepingud Emajõe-Võhandu jõe veemajandusprojekti, Emajõe alamprojekti kolmanda hanke võitjatega

27. oktoobril allkirjastati töövõtuleping AS-ga K&H, kes hakkab teostama „Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekti; Emajõe alamprojekti, joogiveerajatiste projekteerimis- ja ehitustööde” hanget (nr 106100). Tööde maksumuseks kokku on ca 88,8 miljonit* krooni.

- Nõo, Rannu, Konguta, Puhja ja Rõngu omavalitsuste joogiveerajatised (tööde maksumus 17 851 825,88 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 09.07.2009.a);
- Laeva, Avinurme, Tabivere, Puurmani ja Palamuse omavalitsuste joogiveerajatised (tööde maksumus 14 869 014,80 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 09.07.2009.a);
- Luunja, Tähtvere, Alatskivi, Vara ja Tartu omavalitsuste joogiveerajatised (tööde maksumus 26 625 378,40 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 08.10.2009.a);
- Meeksi, Mäksa, Haaslava, Kambja ja Ülenurme omavalitsuste joogiveerajatiseid (tööde maksumus 29 482 715,36 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 10.12.2009.a).

Plaanis on teostada projekteerimis- ja ehitustöid 9 uue puurkaevu rajamiseks ja

27 olemasoleva puurkaevu rekonstrueerimiseks, 13 veetöötusjaama rajamiseks ning 16 veetöötusjaama rajamiseks koos reservuaaride ja II astme pumplatega.

21.08.2008.a esitas AS K&H vaidlustuse Riigihangete Vaidlustuskomisjonile OÜ Arco Ehitus pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsuse peale, juhtides tähelepanu asjaolule, et osühing ei viita pakkumuses kavatsusele hankelepingu täitmisel kasutada alltöövõtjaid, samas puudub osühingul osa vajalikke litsentse kõigi ettenähtud tööde teostamiseks.

11.09.2008.a rahuldab vaidlustuskomisjon AS K&H vaidlustuse, mille alusel AS Emajõe Veevärk tühistas eelneva otsuse ja jättis kvalifitseerimata OÜ Arco Ehituse pakkumuse. Kõigis neljas osas tunnistas edukaks AS K&H pakkumused.

Kahe pakkuja pakkumuste summaarne vahe oli ca 18 miljonit krooni.

Emajõe-Võhandu jõe alamvesikonna veemajandusprojekt hõlmab kolme veetevõtet – AS Võru Vesi, AS Põlva Vesi ja AS Emajõe Veevärk. Ühtekuuluvusfondilt saadav abi on AS Emajõe Veevärgi puhul pisut üle 28 miljoni euro e 439,1 miljonit krooni. Projekti toetussumma koos riigipoolse 5% ja omavalitsuste 10% toetusega on 33 019 000 eurot e 516,6 miljonit krooni. Planeeritud tööde valmimistähtaeg on 2010. a lõpp.

*- kõik summad koos käibemaksuga.

Emajõe-Võhandu jõe veemajandusprojekti, Emajõe alamprojekti kuues hange

31. oktoobril kuulutati avatuks hanke menetlus „Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekt; Emajõe alamprojekti. Reoveepuhastite projekteerimis- ja ehitustööde hange nr 1” (nr 109030). Hankemenetlus on avatud 11. detsembrini, mil toimuvad pakkumuste avamised.

Reoveepuhastite projekteerimis- ja ehitustöövõtu hange on jaotatud kolmeks osaks:

- Osa nr 1 Rõngu, Konguta, Tabivere, Tartu ja Puurmani valla reoveepuhastite projekteerimis- ja ehitustööd.
- Osa nr 2 Haaslava, Mäksa ja Alatskivi valla reoveepuhastite projekteerimis- ja ehitustööd.
- Osa nr 3 Luunja, Puhja ja Tähtvere valla reoveepuhastite projekteerimis- ja ehitustööd.

Emajõe-Võhandu jõe alamvesikonna veemajandusprojekt hõlmab kolme veetevõtet – AS Võru Vesi, AS Põlva Vesi ja AS Emajõe Veevärk. Ühtekuuluvusfondilt saadav abi on AS Emajõe Veevärgi puhul pisut üle 28 miljoni euro e 439,1 miljonit krooni. Projekti toetussumma koos riigipoolse 5% ja omavalitsuste 10% toetusega on 33 019 000 eurot e 516,6 miljonit krooni. Planeeritud tööde valmimistähtaeg on 2010. a lõpp.

Lisainformatsioon:

Katrin Derman
AS Emajõe Veevärk arendusjuht
GSM: +372 510 8384
E-post: katrin.derman@emajoevv.ee
www.emajoevv.ee

Ahjud ja pliigid korda!

Talveperioodil on tulekahju sagedased põhjused hooldamata ja katkised kütteseadmed. Pühkimata korstnalõõrides süttinud tahm kuumutab korstna üles, leegid tungivad pragudest välja ning tuleõnnetus on möödapääsematu. Et tulekahju ära hoida peab ahju ja korstent järjepidevalt hooldama.

Enne kütteperioodi algust on vajalik kogu küttesüsteem kriitilise pilguga üle vaadata – ega kuskilt suitsu sisse ei aja, et lõõrides, pliitides, soemüürides, ahjudes ega korstnates poleks pragusid. Samuti tuleb kontrollida ega korsten pole pigitunud, kas tahmaluugid on kindlalt kinni jms. Aastaringse puiduga kütmise korral tuleb kütteseadet ja lõõre puhastada kaks korda,

hooajaliselt kasutatavaid üks kord enne kütteperioodi algust ja gaasikütteseadmeid üks kord aastas.

Kütteseadmete ohutusest saab rohkem teavet päästeteenistuse kodulehelt www.rescue.ee/1667.

Päästeala infotelefonilt 1524 saab infot korstnapühkijate ja pottsepa teenuse kohta.

Samuti leiab piirkonna korstnapühkijate kontakte Eesti Korstnapühkijate Koja kodulehelt www.korsten.ee.

Tantsuga Soomes

Heiki Rokka,
Opsali tantsija

On 18. oktoober, kell on saanud 19 ja Saarijärvi ajaloolises töölismajas on alanud Saarijärvi Rahvatantsu Sõprade Aika Lystit 20. tegutsemisaasta tähistamise kontsert.

Puhja Seltsimaja segarahvatantsurühma Opsal tantsijatele algas teekond oma kauaaegsete sõprade juurde juba varajastel hommikutundidel. Seljataga on viperusteta kulgenud reis ja Puhja tantsijad saavad keskenduda mitmekesisele ning väga heal kunstilisel tasemel esinemistele. Kava on üles ehitatud nii ajaloolise läbilõikena tantsurühma tegevustest ja ajaloost kui ka Soome rahvakunstist laiemas mõttes. Programmi on kaasatud nii lustlikud lasterühma tantsijad, kui ka kaunilt liikuvad seniortantsijad. Kõiki esinemisi saadavad suurepärased noored rahvapillimängijad. Tõeliselt meeldejäävaid tantsu- elamu oma eripalgeliste tantsudega kingib saalitäiele publikule juubilar. Kontserdi teises osas, kui jutuks tulevad Saarijärve rühma reisimised ja sõprussidemed, kutsutakse lavale Opsali tantsijad. Peale esinemist oleme oma tantsuga rahul ja saalist kõlav aplaus on tunnistuseks meie arvamusele. Kontserdi lõpus jagatakse päevakangelastele rohkelt kauneid õnnitlusi ning edusoove. Öhtu lõpetuseks mängivad tantsurütme legendaarsed Saarijärven Pelimannit.

On 19. oktoober, kell on saamas 12 ja äsja on lõppenud südamlük hüvastijätt armsate sõpradega. Ees on ootamas kilomeetrid mööda Soome maanteid, laevasõit, Tallinnast Puhja jõudmine ning kindlasti toimuma saavad uued kokkusaamised väga-väga heade Soome sõpradega.

Opsali tantsijate jaoks olulisele taaskohtumisele kohalejõudmise eest täname Puhja Vallavalitsust, kes andis meie katusse valla bussi.

Soome sõprade tantsuseltsi lipp. Foto autor Heiki Rokka.

Soomlased ja eestlased – kõik puha tantsijad. Foto autor Heiki Rokka.

Koolivaheaja meelelahutus

Emilia Kolesnikova,
Puhja Gümnaasiumi õpilane

29. oktoobril korraldas Ulila Keskuse juhataja Kristina Ermel väljasõidu Tartu Mänguasjamuuseumisse.

Osavõtjaid oli erinevas vanuses - nii koolieelikuid, koolilapsi kui ka täiskasvanuid. Muuseumi jõudes tervitas meid lahkelt giid, kes tutvustas meile majas olevaid ekspositsioone. Giid rääkis väga huvitavalt muuseumi ajaloost, näiteks seda, et muuseum avati 29.mail 1994. aastal ning alguses asus see Toomemäe nõlval eramaja keldriruumides ja väikses õuemajas aadressiga Lai 1.

2003. aasta lõpupoole kolis aga Tartu Mänguasjamuuseum vanasse, renoveeritud puumajja Lutsu tänaval, kus asub täna-

päevani.

Ekskursiooni alustasime linnalaste mängutoast ning edasi liikusime talulaste mänguasjadetuppa, kus olid isemeisterdatud puust mänguasjad. Huvitav oli ka poiste mänguasjatuba, kus saime näha mängurongi liikumist mööda raudteed ning iidseid automudeleid.

Kuna osad nukud olid tehtud portselanist ning olid kergesti purunevad, siis mõningate ekspositsioonide juures oli silt, et ei tohi puutuda.

Saime külastada ka 20.sajandi mängumaailma ja teisi sealolevaid mängutube.

Ekskursioon oli väga huvitav ning hariv. Täname Kristinat selle toreka käigu eest.

Teeme ära!

Kristina Ermel,
Ulila Huvikeskuse juhataja

Oktoobrikuu alguses sai Ulila Keskus uue lauatenemise komplekti.

Uus ja ilus laud tekitas aktiivsetes mängijates palju toredaid mõtteid ning üks nendest oli remontida ära ruum, kuhu laud üles panna. Ühel õhtul istuti koos maha, võeti ette värvisobi-

tamisraamat ning jõuti ühisel meelel otsusele nii värvivalikus, kujundamises kui ka vajaminevates töövahendites. Paar päeva hiljem, kui kõik vahendid olid soetatud, hakkasid tublid noormehed tööle. Pahteldati, lihviti ning seejärel värviti. Kogu tegevus kestis peaaegu nädala.

Suured tänud Kenneth Pallonile, Ilja Kotšurinile ja Pavel Stepanovile, kes leidsid aja töö kõrvalt käia ja getutseda.

Ilja Kotšurin ja Kenneth Pallon tööhoo.
Pildi autor Kristina Ermel.

Ühiste jõududega remonditud ruum – nüüd võib mängida.
Foto autor Kristina Ermel.

12. klassi õppekäik Tartusse

Einike Reinvelt,
Puhja Gümnaasiumi keemia-ja füüsikaõpetaja

Esimese kooliveerandi viimasel päeval külastasid Puhja Gümnaasiumi 12. klassi õpilased Tartus A. Le Coq'i õlletehast ja tehase juures olevat Õllemuuseumi.

Õppekäik algas tehase värava juures, kus meid võttis vastu õlletehase pikaajaline peaõllemeister ja õllemuuseumi hing Ilmar Kõrgesaar. Tema juhendamisel läbisime kogu õlletootmise teekonna. Esimese peatuse tegime õlleraba tunni juures. Seal saime teada, et õlletehas on Tartu vanim tööstusettevõtte, sest tööstusliku õlletootmise algusajaks loetakse 1783. aastat ning seda, et A Le Coq'i õlletehas kuulub praegu Soome OLVI gruppidele, kes on tootmise muutnud hästi kaasaegseks.

Härra Kõrgesaar rääkis meile, et õlle tootmine algab linnastest. Linnased jahvatatakse ning neist keedetakse meski. Seejärel meski filtreeritakse ja järgi jäävat tahket osa nimetatakse õllerabaks. Õlleraba aga müüakse talunikele, kes kasutavad seda loomasöödana.

Edasi kulges meie teekond juba tootmishoones. Oma teekonnal läbisime mitmeid erinevaid ruume. Esimeses neist paiknes linnaseveski, mis jahvatas suure mürina saatel. Lärm oli nii tugev, et giidi juttu oli raske kuulda. Seejärel suundusime õllekeeduruumi. seal oli neli hiigelsuurt katelt, mille tööd juhiti arvutite abil. Saime teada, et õlle keetmisel mõõdetakse aega täpsusega üks sekund ja temperatuuri isegi 0,1 °C kaupa, et tagada õllele kindel kvaliteet ja säilitada püsivat maitset. Huvitav oli ka see, et õlle keetmises osaleb ainult kümme inimest ja ühe keeduga valmib 28 000 liitrit õlut.

Peale keetu läks õlu käärimisele. Käärimiskelder oli suur

Priit ja härra Kõrgesaar õllemuuseumis.
Foto autor Einike Reinvelt.

Monika vanu õllepudeleid vaatamas.
Foto autor Einike Reinvelt.

ruum, milles paiknes 28 kõrget käärimismahutit. Meie kõndisime läbi selle ruumi „lae all“. Kuna osa käärimismahutitest paiknevad õues, siis avanes meil hea võimalus nende otsast heita pilk sügisesele Tartule ja nautida kaunist vaadet üle Supilinna majakatuste.

Seejärel suundusime villimisliini juurde. Parajasti toimus Jõuluporteri villimine. Me nägime kuidas väga paljud õllepudelid mööda linte jooksid, kuidas pudeleid pesti, nende puhtust kontrolliti, õlu sisse villiti ning sildid peale kleebiti. Jälgisime seda päris tükk aega, sest see pakus kõigile huvi. Käisime vaatamas ka karastusjookide pakendamise liine. Kahjuks seal tööd ei toimunud, sest ilmad on juba jahedad ja inimesed ei joo praegu nii palju limonaadi. Sellega oli meie retk tehase poolel läbi saanud.

Tehasest liikusime õlletehase vanasse torni, kus varem toodeti linnaseid. Nüüd asub selles tornis õllemuuseum, mis avati 2003. aastal. Õllemuuseumis rääkis härra Kõrgesaar meile õlletootmise ajaloost maailmas ja Tartus. Saime teada, et õlletootmise põhikomponendid on vesi, linnased, humal ja pärm. Muuseum koosnes mitmest eri korrusest ja korrused omakorda erinevatest ruumidest. Kõik need ruumid olid täis erinevaid vanu esemeid ja õlletootmisega seotud vidinaid. Eriti põnev oli vaadata vanu pilte seintel ning näha millised olid kunagi kasutusel olnud pudelid.

Peale muuseumi külastust liikusime degusteerimissaali.

Käärimismahutite otsas. Foto autor Einike Reinvelt.

Seal oli seintele riputatud erinevaid vanasõnu ja kõnekäände õlle kohta. Härra Kõrgesaar pani mängima ka filmi, mis kajastas kõiki A. Le Coq'i tehase tegemisi. Tänu sellele filmile saime näha ka karastusjookide ja mahlade tootmist ning neid tegevusvaldkondi, mida meie retkel vaadata polnud võimalik. Filmi vaatamise ajal saime vahetada muljeid ja maitsta erinevaid A. Le Coq'i tooteid.

Meie retk oli teadmisterohke ja huvitav. Kõik osalenud õpilased leidsid, et on tore vahelduseks koolist välja saada ning kuulata suurte asjatundjate juttu.

Kirikukoor Dionysiusest ja tema seltsilistest

Tiit Kuusemaa,
Puhja koguduse diakon

Lisaks sellele, et koor on vanemaks ja küpsemaks saanud, on lisandunud omamoodi partnerlussuhe sarnase kirikuansambliga Nõost, millel naljakavõitu nimi Omnibus (tõlkes kõigile). Teineteise toel on jaksatud repertuaari võtta raskemaid laule kui ükski ja eraldi. Võiks öelda, et pigem on nood muusikalise kõrgkultuuri valda kuuluvad lood ise sundinud kõrvalt abistama ja kahe naaberkoguduse lauljad kokku juhatanud.

Nii sai kokku omapärane laulukava, kus võimsate aktsentidena fortes kõlavad F.Mendelssohni *Su rahu meile* ja A. Dvoraki *Sanctus*, kaasaegne eesti kirikumuusika uuslooming oma lähikonnast (P. Stepanov ja M. Jaanson) ning veidi kaugemalt (P. Rips), mõned eesti ja soome vaimulikud rahvalaulud ning omapäraste rosinatena lastelaulud ja paar viiuli- või kitarripala väikestel esinejailt. Selle kavaga usaldasime minna Soome sõprade kutsel ja korralduslikul toel oma põhjapoolsete hõimuvõlledele „kultuuri viima“. Nali naljaks, kuid võrreldes sealmaa kirikutes kuuldava muusikaga tundus meie laul ja ka saatemuusika (orel – Miina Kuusemaa, viiul – Eveli Pruuli, Maarja-Liis Pruuli ja Toomas H. Ellervey, kitarr Jaagup Kuusemaa, klarnet – Paavo Karp, trumm – Martin Pau) jõulise värske iilina. E. Pruuli säras taas solistina. Mainimata ei saa muidugi jätta dirigente Meelis Roosaart, Miina Kuusemaad ja Kärri Toomeost.

Dionysius + Omnibus + lapsukesed. Foto autor Tiit Kuusemaa.

Dionysius + Omnibus + lapsukesed laulsid 21.–24.08 Helsingi Lauttasaare, Kauhava, Jyväskylä ja Lammi kirikutes inimestele, kes kõik on kuidagi toetavas-sõbralikus suhtes Puhja ja Rannu kandi kirikurahvaga. Kaasas oli ka kõnemeheena selle loo kirjutaja. Kogesime taas külalislahkust, hoolitsust ja tänu-likku rõõmu muusikalise külakosti üle. Et laulud tõesti südamesse läksid, sellest tunnistasid sõnad: „Tulge jälle tagasi!“. Et laululust oli kahepoolne, seda tunnistasid ka meie lauljad taas

Eestisse naasnuna. Kõik vandersellid jäid väga rahule, kuigi sõidumaa oli pikk ja väsitav ning pigem tuli peale maksta nii raha kui aja poolest ning koos lastega reisimine-esinemine on teadagi keerulisem. Patt oleks siinkohal jätta tänamata neid, kes aitasid meie reisikulu kanda: sedapuhku Rannu vald ja sealkandis asuv Bangemani firma ning võõrustajad soomlased. – Suur aitäh!

Kuna Soomest saadud kogemus oli nii hea, siis oli samal koosseisul tahtmist sarnast kogeda ka siinsamas Eestis. Hea võimalus avanes selleks 19. oktoobril, mil Valga misjonipäevade raames oli ka praostkonnas erilisi ettevõtmisi ning Karula kogudus koos õpetaja Enno Tanilasega kutsusid meid esinema.

Välja sai mindud täispika kontsertkavaga, mille vahele tuli jüt-lusesõna jagada allakirjutanul. Kirik oli rahvast täis ning koh-tumine oli kahepoolset rõõmurohke. Pärast kohvilauas rääkis Enno Tanilas kurbnaljakaid juhtumisi oma elust seoses kiriku ehitamise ja koguduse taasasutamisega. Need lood vääriskis raamatusse raiumist või filmile jäädvustamist, igatahes palju-dele küllatultutele avanes põnev ja seni laiemale üldusele var-jatud maailm kirikuelu telgitagustest.

Dionysius-Omnibus koostöö on jätkumas veelgi, ent mis on veel tulemas, jäägu esialgu veel saladuseks. Lähenev adventi-ja jõulu-aeg on täis üllatusi.

Adventiaeg pole enam kaugel

Kaja Udso,
Puhja Seltsimaja juhataja

Seltsimaja kutsub kõiki muusikasõpru nautima kaunist muu-sikat meie traditsioonilistel adventikontsertidel. Jõuluajal haarab meid nii loodetud ja oodatud jõulurahu asemel enda haardesse hoopiski jõulukiirus ja rahust on asi sageli üsna kau-gel. Alati ei ole selles süüdi meid ümbritsev, vaid ka meie endi valikud. Seepärast lubage soovitada: võib-olla tunglemise ase-mel ühes või teises kaubanduskeskuses, võtke aeg lihtsalt maha ja tulge adventiaja kahel esimesel pühapäeval pärast hommi-kukohvi kogu perega seltsimajja. Teid oodatakse!

Millist muusikat siis seekord pakume?

Esimese adventiküünla süütame 30. novembril ja külla on tulemas lauljad laulustuudiost The Voices. Laulustuudio The Voices on loodud 2003. aasta sügisel. Täna-seks on studios õp-

pinud lauljate nimekiri pikk ja auhinnalaud lookas. Laulustuu-dio-st on välja kasvanud ka praegused juhendajad Kertu Kätlin Käis ja Laura Liisa Käis. Õppetöö toimub Tartus Neumann Stuudio OÜ ruumides, kus lauluõpilastel on võimalus kasutada kaasaegse helistuudio kõiki hüvesid ja ise osaleda fonogrammi-de loomisel. Niisiis loome ja laulame ning jagame kõike oman-datut ka nendega kes meid endale külla kutsuvad või meiega liituda soovivad.

7. detsembril kõlavad jõulu- ja muud kaunid meloodiaid hoopis teist laadi esituses, nimelt Eller Brassi muusikutelt. Eller Brass alustas tegevust 2000. aastal vaskpillikvintetina H. Elleri nim. Tartu Muusikakooli vaskpilliõpetaja Priit Sonni juhenda-misel. Kvinteti repertuaari kuulub muusika tõsisest klassikast kaasaegse ja meelelahutusliku muusikani. Alati on repertuaarid tähtsal kohal klassikalise muusika seaded, palju esitatakse Eesti heliloojate loomingut. Puhjas kõlab valdavalt jõulumuusika.

Puhja Seltsimajas

30. novembril kell 12. 00

ADVENTIKONTSERT

Süütame esimese adventiküünla

Jõulumeeleolu aitavad luua lauljad laulustuudiost
THE VOICE

Tasuta

Puhja Seltsimajas

7. detsembril kell 12. 00

ADVENTIKONTSERT

Süütame teise adventiküünla

Jõulumeeleolu aitab luua vaskpillikvintett
ELLER BRASS

Tasuta

PUHJA MAANAISTE SELTS TEATAB

Lähme reisima!

Puhja Maanaiste Seltsi eestvedamisel on ikka suviti toimunud reise Eestimaa erinevatesse paikadesse ja teistesegi riikidesse. 2009. aasta suvel võiks toimuda lausa kaks ekskursiooni.

Alljärgnevad reisirajeldused on huvilistele põnevuse tekitamiseks ja reisiplaanide kujundamiseks.

Ootame rohket osavõttu. Oma reisisoovist saab teatada

Nelli Uustalu nelliustalu@hotmail.ee, 53542244.

Reisid saavad toimuda ainult siis, kui leidub busstäis huvilisi.

Kaunas – Vilnius – Trakai 26.–28.06.2009

1. päev.

Väljasõit kell 6.00 grupiga kokkulepitud kohast. Sõidame läbi Lätimaa. Edasi viib meie tee Kaunasesse. Vanalinn. Restaureeritud Kaunase linnus 13. sajandist. Barokne raekoda "Valge Luik" ja kaupmeeste majad 16. sajandist. Huvitavaks kontrastiks on 1,6 km pikkune suhteliselt modernne jalakäijate tänav Laisves aleja. Majutus hotellis**.

2. päev.

Trakai oli Leedumaa pealinn enne 1323 aastat, kui Gediminas pealinna Vilniusesse üle kolis. Trakai loss (sissepääs lisatasu eest) asub viie väikese järve keskel.

Vilnius. Gediminas (u. 1275–1341) oli Leedu suurvürst, kes lasi ehitada Vilniuse linna Nerise ja Vilnja jõe äärde ning siis tõi pealinna Trakaist sinna üle. Vanalinn. Gediminase torn. 13.–14. saj. Tänapäeval on tornis väljapanek Leedu ajaloo ja vaateplatvormilt avaneb võrratu vaade linnale. Meie naudime veemõnuseid Baltimaade uuemas ja uhkemas veepargis, mis valmis 2006.a. detsembris. Seal ootab meid tõeline troopika ja kirev lõunamaa. Majutus hotellis**.

3. päev.

Läbi sai reis, kus saadi uusi teadmisi, külastati uusi kohti või oli meeldiv jällenägemine-taaskohtumine oma vana tuttavaga.

Hind: 2 300.- grupile 45 reisijat

Reisikorraldaja: EST – Reisid OÜ

Inglismaale läbi paljude riikide. Juulis, 2009

Reis kestab 10 päeva.

Ekskursioon algab Tartust, esimesel päeval tuleb läbida Läti, Leedu ja Poola ning **Poola** pealinnas ka ööbida.

Teise päeva pühendame **Saksamaa** pealinnale Berliinile ja näeme bussiaknast linna "visiitkaarte" nagu Brandenburgi väravad, Unter den Linden, teletorn jpm. Riigipäevahoone on külastust vääriv koht. Hoone katusel olevas klaaskupli all on koha leidnud huvitavad fotod selle maja ajaloo alates ehitamisest 1894. a. Vaatame linnale „ülevalt alla“. Ööbime Saksamaal F1 hotellis.

Pärast Saksamaad, kolmandal reispäeval on kavas **Holland** ja Amsterdam. Kui veab, saame teha laevasõidu kanalitel. Linna põgus külastus. Kas teadsite, et selles linnas on rohkem kanaleid, kui Veneetsias? "Punaste laternate" kvartal on omaette vaatamist väärt aga ärge ainult sinna "kohmitsema" jääge, sest meid ootab järgmine ööbimine F1 hotellis.

Neljas päev on pühendatud **Prantsusmaale**. Suund tuleb Calais'e poole. Ööbime Prantsusmaa sadamalinnas F1 hotellis.

Viiendal päeval ületame laevaga La Manche väina ja jõuame Doverisse. Terve päev toimub bussiekskursioon. Sõit kulgeb läbi ajalooliste külade ja väikelinnade, kus nii maastik kui ka vanad kindlused ja lossid annavadki hea ülevaate kunagisest „vanast heast“ **Inglismaast**. Käime Windsori väikelinnas, kus asub maailma suurem tänapäevani tegutsev kuningaloss. Selles on resideerinud kuninglikud kõrgused alates William Vallutajast kuni tänase Inglismaa kuninganna Elisabeth II-ni. Lossi külastus. Stratford-upon-Avon. Kuulsa näitekirjaniku W. Shakespeare kodulinn. Kohad, mis olid seotud näitekirjaniku ja tema perega: sünnimaja, algkool, Halls Croft – vanema tütre väike renditalu, kus kajastatakse tolleaegseid kasutusel olnud ravimeid ja ravimtaimi; New Place – Shakespeare viimane eluase; Holy Trinity Church – Püha Kolmainuse Kirik, kuhu on maetud nii Shakespeare kui ka tema armsam Anne. Linnakeses annavad tooni mitmesaja-aasta vanused Tudori-aegsed majad ja suur lillerohkus. Hilisõhtuks jõuame Londonisse tagasi. Majutus F1 hotellis.

Kuues päev on pühendatud Londonile: Londoni linnaekskursioon, äri- ja kaubanduskeskus city, St. Paul'i Katedraal, Tower, Parlamendihoone, Big Ben, kroonimiskirik Westminster Abbey, Trafalgar'i väljak, Buckinghami palee oma eripärase vahtkonnaga. Leiame aega, et külastada Madam Tussaud' vahakujude muuseumi, öuduste kambrit ja teha "taksosõidu" läbi Londoni ajaloo. Ööbimine F1 hotellis.

Londonist lahkumine tuleb ette võtta seitsmendal reispäeval. Teeme vahepeatus Canterbury's, esimeses ristiusukantsis Inglismaal, kus külastame suurepärase katedraali. Ületame jälle laevaga La Manche'i väina ja ööbime Saksamaal F1 hotellis. Kaheksas päev kulgeb läbi Saksamaa, külastame maailma suurimate omasuguste hulka kuuluvat Walsrode linnuparki, mis asetseb eksootilistes troopikahallides keset palme ja veesulinat. Öiteküllases aias on nii kohvikuid kui ka mõnusaid puhkekohti. Lõpetame päeva Rostockis, et minna laeva, saame kajutid ja kuna meil on seljataga muljeterohke päev, siis on aeg vajuda kosutavasse unne. Majutuseks koht B4 kajutis. Varahommikul väljub laev Helsingisse.

Üheksandal reispäeval oleme laevas. Laevamelu ja tuttav kajut. Kümnendal päeval vahetame laeva ja jätkub meie sõit Tallinna. Seal edasi bussiga koju. Reis lõppeb seal, kus algas. Reisi hind on 7200.- grupile, kus on 60 kultuuri- ja rännuhuvilist reisijat. Reisikorraldaja on EST-reisid.

Spordist Puhjas

Jaak Ratt,

Puhja Gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja

Puhja Gümnaasiumi noormehed finaalturniiril edukamad kui maakonna meistrivõistlustel

Eesti Koolispordi Liidu rahvaliiga jalgpalli finaalturniir gümnaasiumi vanuseastmes toimus Rakveres, hiljuti valminud kunstkattega jalgpallistaadionil. Kokku pääses finaalturniirile 8 meeskonda. Puhja noormehed mängisid alagrupis esimese mängu Rapla Gümnaasiumiga. Meie noormehed löid küll neli väravat kuid mäng jäi sellegipoolest 2:2 viiki., kuna löime kahel korral oma eduseisust oma väravad. Teises mängus Vinni Pajustiga löime ühe värava ja selle seisuga ka võitsime. Kunstkattega väljak oli Puhja võistkonnale nii soodsaks kui ka ebasoodsaks asjaoluks. Soodsaks seetõttu, et pall käis kiirelt ühelt väljakupoolelt teisele poole ja see võimaldas meie meeskonnal mängida vastase väravaesisel oma head, harjumuspärast kombineerivat, lühikeste söötudega mängu. Ebasoodsaks aga seetõttu, et kiire mäng ka kiirelt väsitab. Kolmandas mängus Tapa Gümnaasiumi meeskonna vastu piisanuks finaalinngi, nelja parema hulka jõudmiseks meie meeskonnale viigist. Kuid Tapa noormehed, kes väravpallimängijatena hea võhmagas, suutsid meid kindlalt 3:0 üle mängida. Kaotus Tapa meeskonnale jättis meid finaalturniiril jagama 5.– 8. kohta. Meie maakonna meister Nõo Reaalgümnaasium võitis EKSL rahvaliiga meistritiitli. Rakvere Gümnaasium oli teine ja meie alagrupivastane Rapla Gümnaasium oli kolmas. Meie meeskond mängis võitluslikult ja löime väravaid rohkem kui maakonna turniiril. Kahe värava oli meie meeskonna parim M. Järvet, keskväljal tegi tõhusat tööd A. Lemberg ja kaitses M. Tamm.

Puhja võistkond pärast autasustamist.

Esireas vasakult: J. Samoilov, N. Konovalov, M. Tamm, O. Järvala, A. Lemberg. Tagareas: P. Pokk, M. Kangro, K. Siimer, M. Järvet, P. Sonn ja treener J. Ratt.

Foto autor H. Aitsen.

Oktoobris toimus Puhjas Puhja Cup 2008 jalgpallis 1994 ja 1995 sündinud poiste vanuserühmas

Turniir oli jätkuks kevadistele jalgpalliklubi FC Elva initsiatiivil toimunud koolidevahelistele turniiridele. Lisaks Puhja võistkonnale osales kaks Palupera ja Pühajärve Põhikoolide ühendvõistkonda, Otepää ja Elva Gümnaasiumi võistkonnad ning Puka ja Rõngu Keskkoolide ühendvõistkond, kellest viimane võitis ka kuldmedalid. Meie poisid kaotasid võitja võistkonnale 1:2. Teiseks tulnud Pühajärve ja Palupera I ühendvõistkonnaga mängisid meie poisid 1:1 viigi ja kolmandaks tulnud Elva Gümnaasiumile kaotasime 0:1. Meie poistele sai osaks Puhja Cup jalgpalliturniiril 4. koht. 2:0 võitsime Pühajärve ja Palupera II ühendvõistkonda ja 3:0 Otepää Gümnaasiumi võistkonda. Meie edukaim väravakütt oli kolme väravaga E. Vorobjovski, kaks väravat lõi P. Kangro ja ühe värava R. Männiste ja D. Samoilov. Meie meeskonna kapten D. Samoilov sai ka Puhja võistkonna parima mängija auhinna.

Suured tänud Eesti Kultuurkapitali Tartumaa Ekspertgrupile, kelle toetusel said vutipoisid kaela ilusad medalid, võistkonnad võitja karikad ja parimad mängijad eriauhinnad.

Puhja võistkond enne mängu Palupüha II võistkonnaga.

Vasakult: D. Samoilov, P. Kangro, R. Männiste, väravavaht E. Lepik, S. Helimets, T. Lainevool, E. Vorobjovski.

Keskel võistluste kohtunik R. Sepping.

Foto autor Jaak Ratt.

Puhja Gümnaasiumi noormehed võistlesid oktoobrikuus Nõos ka Tartumaa koolinoorte võrkpalli karikavõistlustel

Alagrupis kaotasime Rannu Keskkooli võistkonnale geimidega 0:2. Lähte Ühisgümnaasiumi võistkonnale 1:2. Võitsime 5.–6. koha mängus Rõngu Keskkooli 2:0. Tartumaa koolinoorte karikavõitjaks tuli Ülenurme Gümnaasium.

MASKIBALL

„Elu kui mäng“
maagia

kirg

salapära

Puhja seltsimajas

13. detsembril 2008 kell 19.00–01.00

Muusika,
ansambel „Tule taevas appi“,
südaööl üllatus.

Pilet eelmüügist 100.- (kantseleist ja abiturientidelt),
kohapeal 125.-, kuldpilet 500.-

Kohapeal võimalik osta ka maske!
Kõik on ballile oodatud!
(Õpilasi ootame ballile alates 8. klassist.)

Puhja Gümnaasiumi abiturientid

14. NOVEMBRIL KELL 19.00 PUHJA SELTSIMAJAS

LÕIKUSPIDU

Põllumehi ja peolisi tervitab
Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni liige
Arvo Sarapuu
(ühtlasi Keskerakonna maakomisjoni esimees).

Tantsuks mängib Heldur Jõgioja ansambel.

Tulge lustima!
Pääse 25.- krooni

ULILA KESKUS TEATAB:

19. novembril algusega 17.30 toimub voolimis-töötuba.

29. novembril algusega 13.00 külaliste susside
õmblemine.

Novembrikuus alustab male- ja kabering (ajad
täpsustamisel) ning jätkuvad filmiõhtud.

Jälgige teabetahvlil olevat infot!

ALGAS KONKURSS TÄNAVUSE AASTA KODANIKU LEIDMISEKS

Rahvastikuminister Urve Palo kuulutab välja
konkursi kandidaatide leidmiseks Aasta Kodaniku
aunimetusele.

Selle aasta Kodanikupäeva motoks on „Eesti
Vabariik läbi üheksakümne aasta“.

Kandidaate võivad esitada kõik soovijad.

Tähtis on vabas vormis lühidalt ära põhjendada,
miks just Teie poolt esitatud kandidaat oleks väärikas
vastu võtma Aasta Kodaniku tiitlit, lähtudes tänavuse
aasta Kodanikupäeva motost „Eesti Vabariik läbi
üheksakümne aasta“.

Kandidaate aasta kodanikuks saab esitada kirjalikult
rahvastikuministri büroole aadressil Rahukohtu 1,
15161 Tallinn või elektronpostiga aadressil rahmin@
riigikantselei.ee 17. novembrini 2008.

Aasta kodanik kuulutatakse välja rahvastikuministri
pidulikul Kodanikupäeva vastuvõtul, 26. novembril
2008 Tallinnas, Tallinna Lauluväljaku hoones.

Lisainformatsioon:

Rahvastikuministri nõunik Silvia Jakobsen
silvia.jakobsen@riigikantselei.ee, tel. 693 52 53

INFOPÄEV ETTEVÕTJATELE JA MITTETULUNDUSÜHINGUTELE

Tartu Ärinõuandla korraldab Elva Linnaraamatukogus
(Tartu mnt.3) infopäeva piirkonna ettevõtjatele ja
mittetulundusühingute esindajatele.

Infopäev toimub kolmapäeval, 19. novembril kell
14–16.

Infopäeval tutvustatakse Tartu Ärinõuandla
konsultantide poolt erinevaid toetusvõimalusi
alustavatele ja tegutsevatele ettevõtjatele ning
mittetulundusühingutele. Lisaks on võimalus saada
individuaalset konsultatsiooni.

Infopäeval osalemine eeldab eelregistreerimist!

Lisainfo ja registreerimine:

Siim Ausmees, SA Tartu Ärinõuandla,
telefon 7 366 325, e-post: siim.ausmees@tartu.bas.ee

PUHJA KOGUDUSE TÄNUVALDUSED:

Oleme rõõmsad Puhja Seltsimaja vaibakudumisringi
näitsikutele nende kirikule kootud ja kingitud
vaipade eest.

Tänu Puhja vallavalitsuse, Heino Kõrgeperve ja Karl
Aani vastutulelikkusele sai püsti kirikla juurde kuuluv
abihoone, samuti aga ka üks pisike, ent see-eest
ja aeg-ajalt ülioluline puuehitis auväärse kivikiriku
taga. Heategu tekitab rõõmu, mis kähku jõuab pärale
aidatule, ent viimaks viivisega tabab aitajat ennast.

Novembrikuu õnnesoovid

MARIA KOLK
AINO MÄGI
PRIIDU KORBERG
ANNA LAITINEN
ANASTASIA SAFRONOVA
ELSA LIIV

ANASTASSIA BERJOZOVA
MARIA KANGRO
LEHTE LOKK
ARTUR METSIK
ALEKSANDER KUUS
LEIDA PAAL
LINDA UMMIK
VALDUR KUKK
JÜRI IKKONEN

Valla uued kodanikud

Liia ja Toomas Ilves
10. septembril 2008 sündis poeg
RASMUS

MÄLESTAME

KAMILLA KOLK	surn 10.10.2008
SALME RAUDSEPP	surn 12.10.2008
HANNES LAAS	surn 18.10.2008
HELLE RAHUSOO	surn 19.10.2008

HEAD LAPSEVANEMAD!

On rõõm teatada, et taas on Teil võimalik osaleda perekoolitusel.

Õppimine on planeeritud kolmele novembriõhtule.

Esimene osa koolitusest toimub teisipäeval, 11. novembril kell 17.30–19.30

Kokku kuuetunnisel koolitusel arutleme järgmistel teemadel:

- * Kuidas lapsed õpivad ja mõtleavad?
- * Lapsevanem- lapse käitumise kujundaja?
- * Mis tekitab lapses agressiivsust ning kuidas sellega hakkama saada?

Lektor on MTÜ Hea Alguse Koolituskeskuse koolitusjuht TAIMI SCHMIDT

Koolitus toimub Puhja lasteaia Pääsusilm.

Ootame nii lasteaialaste emasid-isasid kui ka neid vanemaid, kes väikeste lastega kodus on.

Osalemiseks vajalik ette registreerimine, kas rühmaõpetaja juures või helistada, kirjutada

514 2638, 730 0647, oie@puhja.ee Õie Männik

525 7649, karoli.kaljuvee@mail.ee Karoly Kaljuvee

Loodame, et nüüd, mil sügistööd tehtud, leiame aega, et täiendada teadmisi ning saada juurde oskusi lapsevanemana tegutsemisel.

Koolitust finantseerib vallavalitsus ja on osalejale tasuta

Puhja Vallavolikogu algatas 29.10.2008 otsusega nr 43 Puhja vallas, Tännassilma külas, **Kase kinnistu** katastritunnusega 60501:003:0262 ca 0,4 ha suurusel maa-alal detailplaneeringu koos keskkonnamõtjude strateegilise hindamisega. Planeeringu eesmärk on maa sihtotstarbe muutmine, krundi ehitusõiguse, hoonestusala, liikluskorralduse, kujade, tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha ning servituutide vajaduse määramine.

Puhja Vallavalistus teatab:

2009. aasta kevadeks lõpevad ehitustööd Tartu–Puhja Elioni valguskaabli paigaldamisel.

Kaabel võimaldab Puhja valla alevike ja ka hajaasustuses paiknevate elamute side kvaliteedi tõusu. Kätesaadavaks muutuvad kiiremad internetiühendused ja digiTV. Kui kiiresti komplekteerib sideettevõtte Puhja piirkonna keskjaama teenuseid pakkuva riistvara ehk tehnikaga, pole meile teada.

Teenuste kasutamisest huvitatud isikud võiksid oma võimalikust liitumisest teada anda Elioni teeninduspunktidest või koduleheküljel.

Nimistu võib olla seadmete paigaldamisel otsustavaks teguriks.

Puhja raamatukogu on alates 1. novembrist laupäeviti avatud kell 10.00–13.00.

PUHJA MAANAISTE SELTSI TEATED

Teisipäeval 11. novembril kell 10.00–16.00 toimub Puhja seltsimaja kangakudumise ruumis käsitöö näitusmüük.

Sisepääs pargipoolsest küljest II korrusele.

Oodatud on vaatajad, ostjad ja müüjad. Külstage.

Korraldame heategevusürituse

Kellel on tekkinud üleliigseid riideid, jalatseid, kodutekstiili vms, siis tooge need ära. Esemed peaksid olema puhtad, terved ja töökorras.

Kellelgi on just neid asju vaja!

Seltsimajas võetakse esemeid vastu 17.–20. novembrini kell 10.00–12.00 ja 18.00–20.00 õhtuti.

Riiete ja muude esemete jagamine toimub 21. novembril kell 10.30–18.00 ja laupäeval kell 10.00–15.00

9. detsembril kell 10.00–16.00 toimub Puhja seltsimajas käsitöö näitusmüük

Ootame, et meiega ühinevad ka osavate näppudega valla naised ja mehed.

Käsitöötegijad aidake jõuluvanal kingikotti täita!

Teade seltsi liikmetele

13. novembril kell 18.30 toimub Puhja seltsimaja saalis viltimise õppepäev. Kaasa võtta kandik ja käterätik. Vajalik eelregistreerimine. Osavõtjate arv on piiratud.

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA: PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

TOIMETAJA: PÄIVI MÄRIAMAA, TOIMETAJA@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050